

Sammanfattning av beredskapssamtal

Samhällsföreningar i Växjö kommun och Svenska kyrkan samverkade med kommunen kring kommunens planering för kriser och höjd beredskap den 25 september 2024 på Kök11. Syftet med samverkan var att presentera kommunens arbete och påbörja en dialog om samarbete.

Vid mötet deltog Asa Bygdegårdsförening, Asa Sockenråd, Bergs sockenråd, Byggnadsföreningen Näckrosen, Drev-Hornaryds sockenråd, Dädesjö hembygdsförening, Gemla Samhällsråd, Hemmesjö Byggnadsförening, Ingelstads Bygderåd, IOGT-NTO:s byggnadsförening, Kalvsviks Bygdegårdsförening, Lammhults samhällsförening, Nykulla byalag, Bygdegårdsdistriktet Kronoberg, Svenska kyrkan, Tjureda Bygdegårdsförening, Tolgs föreningslokal, Tolgs sockenråd, Vederslöv Dänningelanda Sockenråd, Ör- Ormsberga sockenråd, Ör- Ormsberga Bygdegårdsförening och Furuby sockenlag.

Vid mötet deltog även observatörer från länsstyrelsen i Kronobergs län, Försvarmakten, Polisen, Region Kronoberg och Uppvidinge kommun.

Från Växjö kommun deltog kommunstyrelsens ordförande Malin Lauber (S), kommunstyrelsens andre vice ordförande Pernilla Torneus (M), Magnus Wåhlin (MP), kommunchef Catharina Rydberg Lilja, hållbarhetschef Ann-Sofi Persson, säkerhetschef Marcus Holmqvist, landsbygdsutvecklare Anna Sandqvist och säkerhetssamordnarna David Ekorn, Johan Hedenborg och Johanna Eronson-Millar.

Höjd beredskap

Mötet inleddes med en presentation av kommunens planering för höjd beredskap. Växjö har utvecklat en planeringsmetodik med olika situationsbeskrivningar för kommuner, så kallade kommunala typfall. Kommunfullmäktige har beslutat att Växjö ska påbörja planeringen för höjd beredskap avseende den situation som benämns kommunalt typfall 1 – bakre område. Denna situation kan jämföras med det som just nu utspelar sig långt från fronten i de västra delarna av Ukraina och som kan sammanfattas på följande sätt:

- Den militära hotbilden utgörs av få men kraftiga fjärrstridsmedel som används för att bekämpa stationära mål med betydelse för totalförsvaret. I huvudsak utgörs dessa mål av olika typer av infrastruktur.
- Kommunen behöver flytta samhällsviktiga verksamheter som ligger inom riskavstånd från ovanstående mål samt reparera kommunägd infrastruktur som kan komma att påverkas av fjärrbekämpning. Kommunen behöver även planera för att ta emot internflyktingar från andra delar av Sverige och se till att de får tillgång till grundläggande samhällsservice, till exempel förskola och ekonomiskt bistånd. Detta sker samtidigt som störningar i bland annat varuflöden och energiförsörjning.

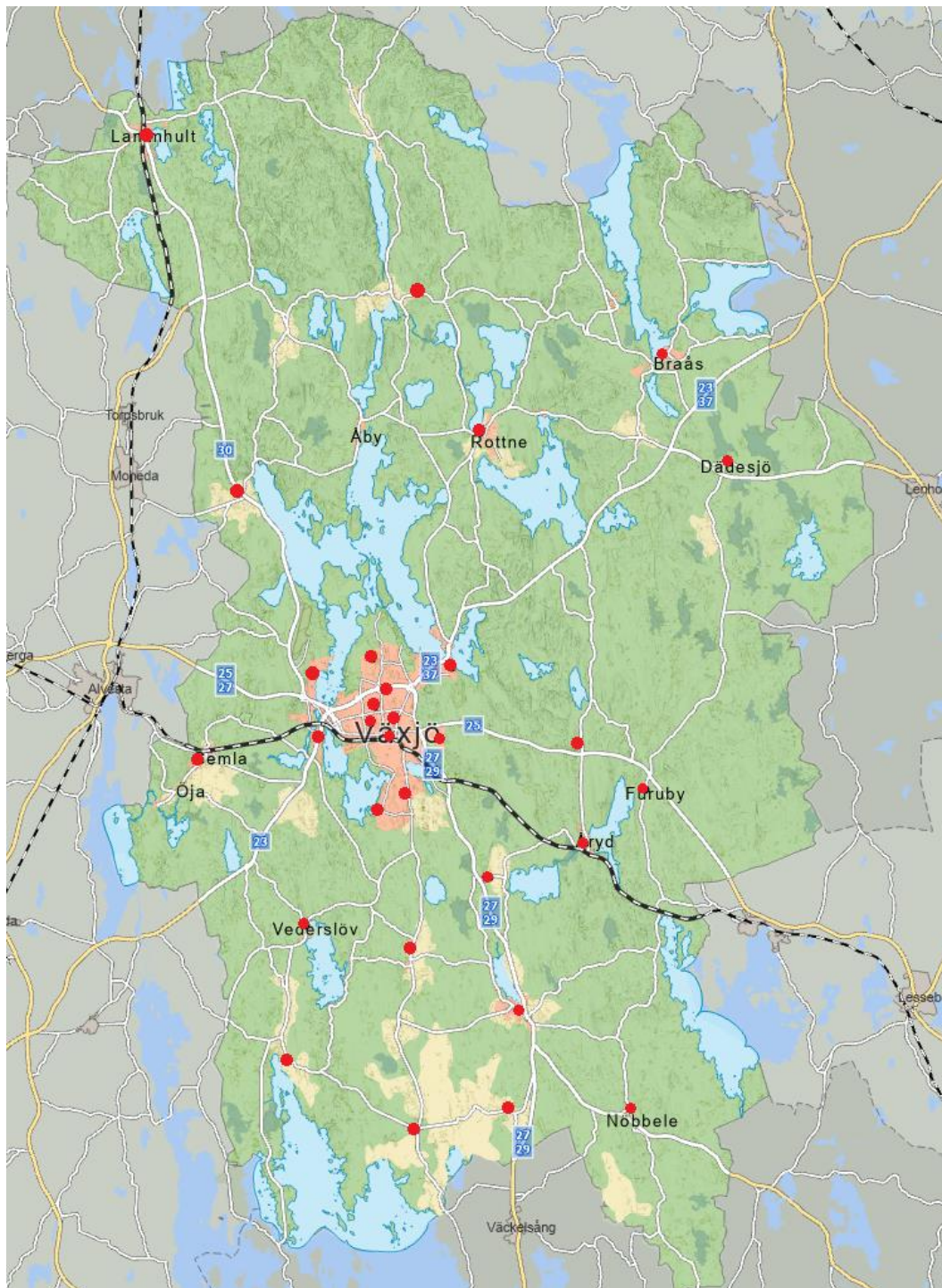
Trygghetspunkter

Efter informationen om höjd beredskap redogjorde kommunen för den pågående utredningen kring trygghetspunkter. En trygghetspunkt är en lokal där kommunen kan erbjuda allmänheten stöd vid en allvarlig samhällskris. Det kan till exempel handla om information, möjlighet att ringa telefonsamtal eller ladda mobiltelefoner vid avbrott i elförsörjningen.

Växjö kommun genomförde en enkätundersökning av kommuninvånarnas hemberedskap 2022. Enkätundersökningen följdes upp med en intervjustudie under 2023 med frågor om hur invånare trodde att de skulle bete sig vid en kris. Till exempel var skulle man vända sig för att få hjälp – till familj/vänner eller olika myndigheter? Både enkätundersökningen och intervjustudien kan hittas på kommunens hemsida: <https://www.vaxjo.se/sidor/politik-och-demokrati/trygghet-sakerhet-och-krisberedskap/krisberedskap/enkatundersokning-om-kommuninvanarnas-hemberedskap.html>

I utredningen kommer kommunen föreslå ett antal platser där trygghetspunkter borde förberedas, bland annat i vissa bygdegårdar och församlingshem men även i kommunens egna lokaler (se figur 1). Utredningen redogör även för önskad typ och mängd av funktionalitet vid respektive trygghetspunkt. Till exempel mängd reservkraft.

Vid mötet informerade kommunen om att ovan nämnda förslag ska ses som långsiktiga eftersom uppbyggnaden av trygghetspunkter kommer kräva både tid och pengar. En huvuddel av utrustningen som föreslås för trygghetspunkter på landsbygden kommer dessutom vara mobil vilket innebär att även lokaler som för närvarande inte är föreslagna trygghetspunkter skulle kunna utrustas i händelse av en kris.

Figur 1 – Preliminär föreslagen placering av trygghetspunkter (mindre felaktigheter på positioner kan förekomma). Även platser/lokaler som ej är föreslagna kommer kunna förses med utrustning i händelse av kris. OBS. en trygghetspunkt föreslås även ligga i Åby men kommunen har inget förslag på lokal än.

Växjö kommuns behov av stöd från samhällsföreningar och Svenska kyrkan

Kommunen redogjorde för sina identifierade behov vid kris och krig. Dessa kan sammanfattas i följande tre punkter:

- Vid höjd beredskap behöver kommunen lokaler för att bedriva utökad kommunal verksamhet såsom skola, vård och omsorg samt eventuellt inkvartering av internflyktingar.
- Vid kris eller krig behöver kommunen lokaler för att upprätta trygghetspunkter där allmänheten kan få hjälp med grundläggande behov.
- Vid kris eller krig behöver kommunen personer som kan bistå kommunen med viss handräckning. Exempelvis att sprida information på landsbygden när andra kommunikationsmedel inte fungerar eller bemanna lokaler där kommunen upprättar trygghetspunkter.

Grupparbeten och diskussioner

Samtliga närvarande fick svara på hur de ställde sig till att samarbeta med kommunen i redovisade frågor. Svaren var övervägande positiva. Föreningar med lokaler fick dessutom svara på hur de ställde sig till att upplåta sina lokaler till kommunala verksamheter eller trygghetspunkter. Även här var svaren övervägande positiva.

I samtalen framgick därutöver att:

- Föreningar ställer gärna upp med personal men ser att de kan behöva hjälp av kommunen vid mer omfattande arbetsbehov/fastighetsskötsel.
- Föreningar önskar att kommunen finansierar uppbyggnad av lokaler så att de kan användas som trygghetspunkter. Här hade vissa föreningar specifika behov som kanske skiljde sig något från de förslag kommunen tagit fram.
- Det är glest med trygghetspunkter i norra delarna av kommunen. Kommunen ombads kontrollera trygghetspunkter på andra sidan gränsen mot framförallt Sävsjö och Vetlanda samt överväga möjligheten/behoven att placera trygghetspunkter i till exempel Asa eller Böksholm.

Fortsatta samtal

I utvärderingarna av kvällen har framkommit att majoriteten av de deltagande föreningarna önskar fortsättning på genomförda samtal på något sätt. Växjö kommun får återkomma med den exakta formen för denna fortsättning. Säkerhetschef Marcus Holmqvist meddelade dock att kommunen kommer att skicka ut en statusuppdatering avseende arbetet med trygghetspunkter om cirka tre månader.